

Cine au fost samnitii

Samnitii, ramura a marelui grup indoeuropean osco-umbro-sabelic (din care mai taceau parte sabinii, volsrii etc.), asezati in Italia Centrala, la est de Latium si in nordul Campaniei, in regiunea muntoasa a Apeninilor, numita Samnium, se aflau, in epoca, in starea de organizare tribala.

Ocupandu-se cu cresterea animalelor, fara interes fata de viata urbana, confederatia triburilor samnite dispunea, totusi, de refugii fortificate (Maleventum, Caudium, Bovianum, Treventum, Aufidena s.a.). in drumul lor spre pasunile litoralului tirenian, samnitii incercau o intarire a influentei in Campania; Capua, amenintata de valul samnit, solicita alianta Romei (343 i.e.n.), ceea ce opune pe romani samnitilor, in ciuda tratatului (354 i.e.n.) impotriva celtilor dintre Roma si Confederatia samnita.

Lupta pentru dominatie in Italia Centrala a provocat razboaiele sanurile, care au angajat timp de o jumătate de secol, legiunile Romei. Primul razboi cu samnitii (343-341 i.e.n.) este casligat de Roma, in urma victoriilor de la Gaurus si Suessula; romanii fondeaza in teritoriul samnit coloniile Fregelae si Cales. Cu toate acestea, samnitii ii ajuta pe romani sa infranga, in asa-zisul razboi al latinilor (340 - 338 i.e.n.) in cursul a doua batalii (la Suessa Aurunca si Capua), trupele Ligii latine; victoria Romei ii aduce deplina dominatie asupra Latiumului, liga devenind o simpla amfietionie, iar Capua si Campania (partial) revin in zona romana de influenta. Puterea Romei, in continua crestere (astfel, in 338 i.e.n., censul totalizeaza 165.000 de cetateni mobilizabili), nu-i impiedica, insa pe samniti sa incerce recastigarea pozitilor pierdute in primul razboi cu Roma, mai ales ca aceasta cucereste colonia greceasca Neapolis, din Campania.

Asadar, un al doilea razboi samnit (326 - 304 I.e.n., cel mai lung si mai sangeros) urma sa decida stapanirea asupra Italiei Centrale. Schimbând obiectivul tactic, Roma ii ataca pe samniti la ei acasa, in munti, dar, in 321 i.e.n., comandantul samnit Gavius Pontius, infringe, in trecatoarea Caudium, legiunile romane, constranse sa se predea si sa dea 600 de ostatici; legionarii sunt umiliti prin trecerea pe sub jugul incheiat de lanciile samnitilor - celebrele furci caudine. Un armistitiu nefiresc de lung, pana in 315 i.e.n., separa infrangerea de la Caudium de o noua infringere a Romei, la Lautulae.

Victoriile triburilor samnite aduc in tabara lor numerosi aliati, intre care Capua, parte din Campania, orasele etrusce, triburile marsilor, pelinilor, umbrilor, sabinilor, hernieilor. Roma isi schimba tactica, apelând la eficacitatea unor detasamente militare mai mici, dar mai mobile. care fura opuse aliatilor samnitilor, angajati in lupta separat. Astfel, Q. Fabius Rulianus, la Sutrium si in padurea Ciminiana, ii infrange pe etrusci, definitiv scosi din razboi de L. Papirius Cursor, care obtine o alta victoria, asupra lor la lacul Vadimon ; tot Q. Fabius Rulianus ii invinge pe umbri iar Bubulcus, la Longula, obtine o victorie asupra samnitilor. Prin pacea din 304 i.e.n., Roma devine stapana Italiei Centrale, autoritate pe care samnitii i-o vor contesta, in mod periculos, numai o singura data, in cadrul unui al treilea razboi.